

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S1 3 Iž 030737 18 Iž
Sarajevo, 16.10.2018. godine

IZVORNIK

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću Apelacionog odijeljenja sastavljenom od sudija, Vesne Trifunović, kao predsjednika vijeća, Dinke Bešlagić-Čovrk i Crnjak Srete, kao članova vijeća, odlučujući o žalbi Saveza za bolju budućnost BiH sa sjedištem u Sarajevu, ul. Tešanjska br. 24a, izjavljenoj protiv odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-07-5-420/18 od 11.10.2018. godine, u nejavnoj sjednici održanoj dana 16.10.2018. godine, donio je

RJEŠENJE

Žalba se usvaja, pa se poništava Odluka Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-07-5-420/18 od 11.10.2018. godine, i predmet vraća Centralnoj izbornoj komisiji na ponovni postupak i donošenje odluke.

O b r a z l o ž e n j e

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj i datum navedeni u uvodu, prigovor Saveza za bolju budućnost je odbijen kao neosnovan. Naime, SBB BiH je u skladu sa poglavljem 6 Izbornog zakona BiH podnio prigovor CIK-u BiH protiv političke stranke SDA zbog kršenja člana 7.3 (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH od strane predsjednika SDA Bakira Izetbegovića. CIK BiH je ožalbenim aktom govor Bakira Izetbegovića, koji je držao na skupu SDA u dvorani Sabit Hadžić na Ilidži dana 02.10.2018. godine, ocijenio takvim da u cijelini, a niti u pojedinim dijelovima, ne sadrži jezik koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje, zbog čega nije prekršena odredba člana 7.3 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH. Žalitelj

ističe da iz obrazloženja proizilazi da je CIK BiH razmatrao i izjašnjenje stranke SDA u kojem je navedeno da je riječ o uobičajenoj predizbornoj retorici koja se koristi na skupovima svih političkih subjekata. SBB BiH decidno negira da je riječ o uobičajenoj vrsti govora, jer je predmetnim govorom ocjenjivana i analizirana vjerska pripadnost predsjednika druge političke stranke. U predmetnom govoru je izrečeno: „[...] ili Radončić? [...] Mi smo mnogima otvorili vrata u ovoj zemlji, ali ovakav koji neće nikada u Potočare otići da podijeli tugu s nama, koji nikada neće otići na Kovače da podijeli tugu s nama, koji neće džamijski prag reda radi jednom godišnje preći za bajram [...] pa oni što peku rakiju jednom godišnje bar odu u džamiju za bajram, kupe novo odijelo, pa odu, ali on ne. I on da predvodi Bošnjake – muslimane?“. Navodi kako korištenje ovakvog jezika predstavlja osporavanje vjerskog i nacionalnog identiteta SBB-ovog kandidata za člana Predsjedništva iz reda bošnjačkog naroda Fahrudina Radončića, koje osporavanje je potpuno netačno. Smatra da je rečenicom „mi smo mnogima otvorili vrata u ovoj zemlji“ predsjednik SDA okarakterisao građanima drugog reda sve koji nisu rođeni u BiH, a istovremeno sebi pripisao pravo da odlučuje koga će pustiti u BiH. Upravo suprotno zaključku CIK-a BiH, ovakav govor nesumnjivo predstavlja jezik koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje, u smislu Izbornog zakona, jer se ovakvim govorom osporava i u negativan kontekst dovodi nečija nacionalna i vjerska pripadnost, porijeklo, te odanost svetinjama i simbolima jednog naroda odnosno vjere. Poređenje Radončića sa muslimanima koji peku rakiju, je imalo za cilj da se ostrašćeni pojedinci podstaknu na nasilje ili širenje mržnje. Predlaže da Sud BiH poništi Odluku CIK-a BiH

Dat je odgovor na žalbu sa prijedlogom da se žalba odbije kao neosnovana. Ovo, jer se jezikom mržnje ne može smatrati svaki oblik izražavanja zasnovan na netoleranciji činjenja ili nečinjenja, konkretno nedolazak Fahrudina Radončića u Potočare, Kovače ili džamiju. Takav govor svojim sadržajem ne prenosi jasan i neposredan rizik od podsticanja na mržnju. Dakle, radi se o govoru koji ne širi mržnju i ne podstiče na nasilje, a služio je u svrhu dobijanja glasova istomišljenika. CIK BiH je cijenio da li korištenje ovakvog jezika može navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje, i zaključio kao u izreci svoje Odluke.

Ispitujući pobijanu odluku u okviru žalbenih navoda vijeće Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine je zaključilo da je žalba osnovana.

Nepravilna je i nezakonita odluka Centralne izborne komisije Bosne kojom je odbijen prigovor SBB-a BiH koji se odnosi na kršenje odredbe člana 7.3 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH.

Odredbom člana 7.3 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH, između ostalog, propisano je da kandidatima i pristalicama političkih stranki [...] nije dozvoljeno: koristiti se jezikom koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje [...].

Iz obrazloženja odluke CIK-a BiH proizilazi da CIK cijeneći govor u cijelini, a i u pojedinim dijelovima, nije pronašla sadržaj – jezik, koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na širenje mržnje.

Suprotno takvom utvrđenju CIK-a BiH, ovo Vijeće je zaključilo da iz sadržaja predmetnog govora proizilazi da je isti u direktnoj koliziji sa članom 7.3 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH.

Prije svega, nespornim proizilazi da je cjelokupni sporni govor usmjeren ka negativnom označenju Fahrudina Radončića.

U tom smislu vijeće ukazuje da je kontekst govora bio takav da je izvršena podjela na domicijelno i strano stanovništvo. Iako, takvo označenje samo po sebi nije zabranjeno, govornik je jasno označio kakvo je to ponašanje dobrodošlo za osobe rođene u inostranstvu, a kakvo je neprihvatljivo. U tom smislu, iako je povod govora bio Fahrudin Radončić, istaknuto je da osobe koje nisu rođene u BiH (bošnjaci-muslimani), i dosele se u BiH, a koje nikada nisu otišle u Potočare, na Kovače da podijele tugu sa ostalim bošnjacima-muslimanima i koje ne idu u džamiju barem jednom godišnje za bajram, ne mogu predvoditi Bošnjake-muslimane, zbog nedostojnosti. Osim toga, nije data ocjena da li se takvim govorom osporava i u negativan kontekst dovodi nečija nacionalna i vjerska pripadnost, porijeklo, te odanost svetinjama i simbolima unutar jednog naroda, odnosno vjere.

S obzirom na navedeno, vijeće zaključuje, da ocjena CIK BiH u vezi korištenja takvog jezika izraženog u predmetnom tekstu nije u skladu sa standardima postavljenim u Izbornom zakonu BiH, pa time nije ni pravilno primjenjena navedena odredba. Postavlja se pitanje da li je korištenjem takvog jezika predsjednik SDA mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje ?!

Iz navedenih razloga žalbeni navodi dovode u pitanje pravilnost i zakonitost osporene odluke.

Prema odredbi člana 1.1 Izbornog zakona BiH, izborna kampanja podrazumjeva period u kojem politički subjekt na zakonom utvrđen način upoznaje birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za izbore. Ponašanje kandidata i pristalica političkih stranaka, listi nezavisnih kandidata i koalicija, kao i nezavisnim kandidatima je propisano odredbom člana 7.3 stav 1. tačka 7. Izbornog zakona. U predizbornom periodu neprihvatljiv govor je česta

pojava. Pojedinci i političke stranke koje sudjeluju u izbornom postupku moraju poštivati pravila ponašanja. Predizborno nadmetanje treba voditi slobodno, otvoreno, javno i argumentirano, a u suprostavljanju težiti osnovanoj i obrazloženoj kritici, što je u predmetnom slučaju izostalo.

U ponovljenom postupku, CIK-a BiH dužna je ponovnom analizom teksta pravilno utvrditi da li je došlo do povrede odredbe člana 7.3 stav 1 Izbornog zakona BiH, nakon čega će posebno vodeći računa o ukazanim primjedbama, donijeti pravilnu i zakonitu odluku.

S obzirom na navedeno, po ocjeni ovog vijeća, pobijana odluka Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine je nepravilna i nezakonita a žalba osnovana pa je istu, primjenom odredbe člana 81. stav 1. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik BiH br. 19/02 do 74/10) valjalo usvojiti, ukinuti Odluku CIK-a BiH i naložiti otklanjanje nepravilnosti kojima je povrijeđeno izbornopravo.

*PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Vesna Trifunović*